

DEK KONUSMALARI - 10

2053 KARBON NÖTR TÜRKİYE İÇİN YENİLENEBİLİR ENERJİ

Dünya Enerji Konseyi Türkiye ve bp iş birliği ile onuncusunu düzenlediğimiz DEK Konuşmaları programımız; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısı ve DEK Türkiye Başkanı Dr. Alparслан BAYRAKTAR ve bp Türkiye Ülke Başkanı Tümkan İŞILTAN'ın açılış konuşmalarıyla başladı.

bp'de Kıdemli Ekonomist olarak görev yapan Jorge BLAZQUEZ konuşumuzu ve "bp Enerji Görünümü 2022 Raporu" konulu sunumunu gerçekleştirdi.

Moderatörlüğünü Sabancı Üniversitesi, İstanbul Uluslararası Enerji ve İklim Merkezi (IICEC) Direktörü Sn. Bora Şekip GÜRAY'ın yaptığı, "2053 Karbon Nötr Türkiye için Yenilenebilir Enerji" konulu panel, TÜREB Yönetim Kurulu Başkanı Sn. İbrahim ERDEN, LİMAK Holding Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Ebru ÖZDEMİR, EBRD Türkiye Ülke Başkanı Sn. Arvid TUERKNER ve Lightsourcebp CEO'su Sn. Nick BOYLE'un katılımlarıyla gerçekleşti.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısı ve DEK Türkiye Başkanı Dr. Alparслан BAYRAKTAR;

Sayın BAYRAKTAR, dünya gündeminde enerjinin ve enerji gündeminde de iklim değişikliği ile mücadelenin olduğu bir süreci yaşadığımızı belirterek konuşmalarına başladı.

Bir yandan mevcut küresel enerji sorununun büyüklüğü, etkileri ve çözüm yolları konuşulmakta iken diğer yandan küresel net sıfır emisyonuna giden bir yol ve bu yolda enerji sektörünün nasıl şekilleneceğinin irdelenmekte olduğu bir dönemde bulunduğumuzu söyleyerek konuşmalarına devam etti.

Sayın BAYRAKTAR;

- Bugün enerji dünyasında karşı karşıya olduğumuz en önemli sorun doğru enerji ve iklim politikası oluşturma zorluğudur. Zira iklim krizi, Covid 19, yüksek emtia fiyatları, tedarik zincirinde yaşanan kırılmalar ve en nihayetinde bölgemizde ortaya çıkan jeopolitik gerilim ve savaş, enerji piyasalarında eşine arz rastlanır sınamaları beraberinde getirdi. Geçtiğimiz yıl Glasgow'da 26. Taraflar Konferansında kömürden çıkışı konuşurken bir yıl içinde adeta kömürün geri dönüşüne şahitlik ettik ve etmeye devam ediyoruz.
- Yenilenebilir enerji, enerji verimliliği, hidrojen, nükleer enerji gibi alternatif kaynakları, güçlü ve sürdürülebilir politikalarla doğru yatırımlara dönüştürebilsek

enerji krizi ile iklim krizi arasında seçim yapmak zorunda kalmayabiliriz. Bu anlamda enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve temiz enerjiye geçiş politikalarının devam ettirilmesi büyük önem arz etmektedir.

- Ülkemizde özellikle enerji sektörünün karbonsuzlaştırılmasına ilişkin temel politikamızın ana başlıkları; yenilenebilir enerji, enerji verimliliği, nükleer enerji, geçiş yakıtı olarak doğal gaz ve nihai olarak hidrojen.
- Yerli ve yenilenebilir kaynakları ön plana çıkaran hem üretimde hem de teknolojiye yerleşmeye odaklanan ülkemizde yenilenebilirin toplam elektrik kurulu gücündeki payı %55'e ulaştı. Türkiye bu oranla Avrupa'da 5., dünyada ise 12. sırada yer almaktadır.
- Uygulamaya koyduğumuz modeller sayesinde, Ar-Ge ve üretim ile güçlü bir güneş enerjisi ekosistemi kurulmuştur. Bu kapsamda, Orta Doğu ve Avrupa'daki ilk ve tek entegre PV modül üretim tesisi 2020 yılında Ankara'da faaliyetlerine başlamıştır. PV panel üretim kapasitesinde de dünyada 4. sırada yer almaktayız.
- Bu yıl sonuna kadar kamuoyu ile paylaşacağımız uzun dönemli enerji planlamamızda da belirttiğimiz üzere rüzgar ve güneşin önümüzdeki 30 yıl boyunca en yoğun şekilde devreye alınması ve ülkemizdeki yaklaşık 250.000 MW'lık potansiyelin hayata geçirilmesi gereklidir.
- Bugüne kadar güçlü siyasi irade ve istikrar ile hayata geçirilen piyasa reformları enerji alanında özel sektör yatırımlarını mümkün kılmıştır. Bugün de enerjide karbon nötr bir ekonomi hedefi doğrultusunda yeni bir reform ve yatırım hamlesi ile bölgesel işbirliklerini, komşu ülkelerle yüksek enterkonneksiyon kapasitelerini hedefleyen yeni bir döneme giriyoruz.

bp Türkiye Ülke Başkanı Tümkan IŞILTAN;

Sayın IŞILTAN konuşmalarında;

bp 2020 yılında dünyada yeni stratejisini açıkladı. Verimli hidrokarbonlar, akaryakıt dışı gelirler, mobilite ve düşük karbonlu enerji alanları şeklinde üç ayakta oluşan stratejimiz sayesinde entegre bir enerji şirketi olma yolunda hızla ilerliyoruz.

Amacımız en büyük değil ama en kaliteli ve verimli petrol ve doğalgaz faaliyetlerine sahip olmak. SEÇ-G ve operasyonel verimlilik bu alandaki iki önemli odak noktamız. Ayrıca bu faaliyetlerimizdeki emisyon oranlarımızı da 2050 net sıfır hedefine uygun bir şekilde azaltmayı hedefliyoruz.

Her sene 4-6 milyar dolar seviyesinde bir tutarı düşük karbonlu yatırım alanlarına ayırmayı hedefliyoruz. 2030 yılına kadar tüm dünyada 50 GW yenilenebilir enerji ağına sahip olmak istiyoruz. Hidrojende ise %10'luk minimum bir pazar payı hedefliyoruz. Burada bu dönüşümle doğal gazın kömürden çıkışa yardımcı olacak ve hidrojene geçişi destekleyici bir rol oynayacağını düşünüyoruz. Şu an dünyanın ihtiyacı olan petrol ve gaz tedarikini devam ettiriyoruz ve hem de enerji dönüşümünü hızlandırmak için

çalışıyoruz. Bu iki parçanın beraber yürütülmesi halinde dünyamız daha güvenli, düşük karbonlu ve uygun fiyatlı enerji ekosistemine ulaşabilir.

bp Kıdemli Ekonomisti Jorge BLAZQUEZ "bp Enerji Görünümü 2022 Raporu" konulu sunumunda;

Dünya daha düşük karbonlu enerji kaynaklarına geçtikçe hidrokarbonların rolü giderek azalmaktadır.

Fosil yakıtlar 2019 yılında küresel birincil enerjinin yaklaşık %80'ini oluşturuyordu. Bu oran, bp Enerji Görünümü raporundaki üç senaryoya göre, 2050 yılına kadar %60 ile %20 seviyelerine düşmektedir.

Bu, modern tarihte ilk kez herhangi bir fosil yakıtta olan talepte sürekli bir düşüş anlamına geliyor.

Her üç senaryoda da yenilenebilir enerjinin küresel enerji sistemine nüfuz etme hızı, tarihteki herhangi bir yakıt türünden daha hızlıdır.

Hızlandırılmış ve Net Sıfır senaryolarında rüzgar ve güneş enerjisi üretimi yaklaşık 20 kat artarak küresel enerji üretimindeki büyümenin tamamını oluşturmaktadır.

Yenilenebilir enerjinin artan önemi, enerji sisteminin devam eden elektrifikasyonu ile desteklenmektedir. Toplam nihai enerji tüketiminde elektriğin payı 2019'da yaklaşık %20 iken, üç senaryoda da 2050'ye kadar %30 ile %50 arasında artmaktadır.

"2053 Karbon Nötr Türkiye İçin Yenilenebilir Enerji" panelinde;

Sn. Bora Şekip GÜRAY'ın moderatörlüğünde gerçekleştirilen panelde konuşmacılarımız Sn. Ebru ÖZDEMİR, Sn. İbrahim ERDEN, Sn. Arvid TUERKNER ve Sn. Nick BOYLE enerji güvenliği ve enerji dönüşümü bağlamında Türkiye'nin yerini ve yenilenebilir enerjinin Türkiye'nin karbon nötr bir geleceğe ulaşmasındaki rolünü tartışılar. Panelistlerimizin dile getirdiği hususlardan bazıları şu şekildeydi:

- Türkiye 12 GW rüzgar ve 9 GW güneş kurulu gücüne ulaştı, fakat potansiyele baktığımızda Türkiye'de 100 GW'dan fazla karasal, 35 GW deniz üstü rüzgar potansiyeli var. Buna ek olarak 200 GW da güneş potansiyelinden bahsedebiliriz. Bu potansiyelin büyük oranının yatırıma dönüşeceğini düşünüyoruz. Yıllık 3 GW güneş ve 3 GW rüzgar yatırım ihtiyacı görüyoruz. Bugüne kadar rüzgarda yılda 2 GW'dan daha fazla yatırım yapamadık. Fakat şimdi hem finansman hem mühendislik noktasında bunu yılda 3 GW'a taşıyacak kapasitemiz var. Geçmiş 10 senede uygulanan yerli katkı ilavesi sayesinde artık ekipman üretiminde de Avrupa'da önde gelen ülkeler arasındayız. Türkiye endüstride rekabet edebilecek noktaya geldi.
- Yerli katkı ilavesi tedarik zincirini kurmada yardımcı oldu. Türkiye bugün rüzgar ve güneş paneli üretiminde üst ligde yer alıyor. Tedarik zincirini daha da geliştirmenin yolları aranmalı. Vergi teşvikleri ya da teknoloji ortaklıkları gibi alanlar bu konuda yardımcı olabilir.

- Son 10-15 yıla baktığımızda kolaylıkla görebiliriz ki yenilenebilir enerji hedefleri her 2-3 yılda bir sürekli değişti ve yine değişecek. Bu hedeflere ulaşmada bazı engeller var: finansman, üretim kapasitesi, bir de politik müdahaleler var. Şimdilerde Çin ve Avrupa, Çin ve Amerika arasında yükselen bir tansiyona tanıklık ediyoruz, bu da tedarik zincirini negatif etkileyebilir. Türkiye bu alanda ne yapabilir? Türkiye’de kayda değer yenilenebilir enerji kaynağı var; şimdiye kadar %10-15’ini kullanabildik. Türkiye, önümüzdeki 10 yılda birçok yatırımcı için iyi bir yatırım merkezi olacaktır, hem de Avrupa için iyi bir partner olacaktır. Sadece doğal gaz tedariği noktasında değil, aynı zamanda ekipman üretiminde de önemli bir rol oynayacaktır.
- Türkiye enerji dünyasında bir üretim merkezi olabilir. Hem lokasyon, mühendislik hem de lojistik bakımından büyük potansiyele sahip, hızla büyüyor. Özel sektör çok güçlü, ihracat da büyüyor, bu da demektir ki bize daha çok enerji lazım. Yabancı yatırımları ve yerli yatırımları birlikte çalıştırarak Türkiye’yi bir üretim merkezi haline getirebiliriz. Sadece rüzgar ve güneş için değil, yeni teknolojiler için, hidrojen için de geçerli. Çünkü kalifiye işgücü ve mühendislik mevcut Türkiye’de.
- Bugün güneş küresel olarak elektrik üretiminin en ucuz kaynağıdır. Ayrıca güneş santralleri dünyanın en hızlı kurulan teknolojisidir. En hızlı kurulan elektrik üretim teknolojisidir. Son yüzyılın en büyük enerji şirketlerinin yenilenebilirin en büyük oyuncularını olmaları beklenendir. Büyük oyuncuların yatırıma çekme yenilenebilirde büyümenin en önemli yoludur.